

mišljenje, već se ograničava samo na puku tvrdnju. Sama tvrdnja, prema stajalištu suda, nije dovoljan dokaz. Iz navedenih razloga sud je brodera oslobodio dužnosti za naknadu štete. U spor je bio umiješan i skladištar, ali je i on oslobodjen, jer je utvrđeno da je šteta nastala prije nego li je on započeo iskrcavati teret.

/DMF 1963, str.21/

B.J.

Bilješka. - Ova presuda zanimljiva je radi slijedećeg razloga: Prema propisima Konvencije o teretnici od 1924., koju je prihvatio i francuski zakon od 1936., a koji zakon sud u ovom slučaju primjenjuje, brodar je oslobodjen odgovornosti za naknadu štete ako dokaže da je šteta nastala zbog jednoga od "izuzetnih slučajeva". Među ove slučajeve ubraja se i nedostatak ambalaže te prirodna svojstva robe. Prema tim propisima, a i prema dosad usvojenoj praksi, broder mora dokazati uzročnu vezu između štete i jednog ili više izuzetnih slučajeva. Čini se da u gornjem slučaju brodar nije uspio dokazati konkretnu uzročnu vezu, već samo načelnu mogućnost postojanja te veze. Ni jedan ni drugi vještak nisu naime utvrdili na koji način je šteta nastala, a drugi samo navodi da je, obzirom na prirodno svojstvo robe, manipulacija njom bila veoma otežana. Sud je na temelju toga zaključio da je šteti bilo praktički nemoguće izbjeći, pa zaključuje da između štete i izuzetnog slučaja postoji uzročna veza. Ovakvo stajalište svakako ide u prilog brodaru.

B.J.

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 3.IV 1962.

Cie de navigation Fraissinet c/a^{1a}
Fédération bananière et fruitière Guinée

Pojam više sile - Zakašnjenje dolaska broda u luku ukrcaja - Brodar ne odgovara za zakašnjenje dolaska broda u luku ukrcaja ako je do zakašnjenja došlo višom silom - U višu silu ubrajaju se i oni izvanredni i nepredvidljivi uzroci koji unatoč poduzimanja razboritih mjera izležu velikoj opasnosti brod i brodsku posadu

Brod je morao ući u luku Benty radi ukrcaja banana. Da bi ušao u luku, morao je proći kroz jedan kanal. Obzirom na otežanu plovidbu kanalom, priručnici za plovidbu preporučuju uzimanje pilota. Te prigode vladala je tako gusta magla da je brod morao, ukoliko je želio na vrijeme stići u luku, zatražiti pomoć pilota. Ni pilot, unatoč svojoj velikoj praksi i dvostrukom pokušaju, nije uspio. Nakon toga zapovjednik se uputio s brodom u luku Conacry, gdje je ukrcao drugi teret banana, i poslije toga

povratio se u luku Benty. Zakasnio je ukupno tri dana, što je bilo dovoljno da se veći dio banana, koje je imao ukrcati u toj luci, pokvario.

Naručitelji tuže brodara za naknadu štete. Apelacioni sud je tužbu odbio. Obzirom na utvrđeno činjenično stanje, sud je došao do uvjerenja da se radilo o višoj sili. Atmosferske prilike bile su zaista iznimne i nepredvidive. One su, osim toga, predstavljale neotklonivu zapreku za svaki razboriti pokušaj zapovjednikov da dovede brod u luku, jer bi takvim pokušajem bili izloženi velikoj opasnosti i brod i brodska posada. Ovakav kriterij pomorskog rizika prelezi svako razumno predviđanje, pa predstavlja za zapovjednika višu silu, koja mu priječi da izvrši svoje ugovorne obveze.

/DMF 1963, str.166/

B.J.

Bilješka. - U komentaru gornje presude navedeno je da francuska judikatura ovim stajalištem ublažuje kriterij više sile. obraća se pažnja na okolnost da se ne traži da razlozi budu takvi da je nemoguće poduzeti potrebne mjere za izvršenje ugovorne obveze. Dovoljno je da ti razlozi budu takvi da priječe poduzimanje razboritih mjera, bez istovremenoga izlaganja broda i posade velikim opasnostima. Međutim i dalje se zahtijeva kriterij iznimnosti i nepredvidivosti.

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Nantes

Presuda od 18.XII 1961.

Comptoir commercial André et cie i
Sté générale de surveillance c/a
zapovjednik broda "Orabuena" i Sté
Léon Mazella et cie i 40 osiguratelja

Jačina vjetra od 90-100 čvorova na sat predstavlja višu silu i za Sjeverni Atlantik zimi - Nepravilno slaganje automobila na palubi predstavlja nautičku grešku - Brodar može, tokom putovanja, ukrcati drugi teret, ako je na to ovlašten na osnovi prijevoznog ugovora - Pod tom pretpostavkom on ne odgovara za štetu koju je prouzrokovao kasnije ukrcani teret, ako je u pitanju viša sila

Brod je ukrcao teret od 4.000 tona ječma u vrećama. Tokom putovanja, u jednoj usputnoj luci, ukrcao je i 35 vojničkih vozila, koja su bila smještena na palubi. Nakon izlaska broda iz Gibraltara i ulaska u Atlantik, brod je upao u oluju jačine vjetra 90-100 čvorova na sat i valovima visine od 18-20 m.